

Науково-практична конференції
«Інтеграція енергосистем України та
Європи - виклики та шляхи подолання»
17 березня 2015 року, м. Вишгород

Національний план скорочення викидів в енергетиці України

І. Вольчин
Інститут вугільних енерготехнологій
НАН України

Існуючий рівень вмісту забруднюючих речовин у димових газах ТЕС України

Речовина	Концентрація, мг/м ³
Тверді частинки	
Електростатичні фільтри (68 %),	
Осаджувальний електрод < 12 м	600-2500
Осаджувальний електрод => 12 м	250-2100
Мокрі скрубери Вентурі (32 %),	1100-3200
Діоксид сірки	2000-7000
Оксиди азоту	500-1800

Гранична концентрація пилу для вугільних котлів (на 6 % O₂ в СДГ)

Нормативний документ	Котли	Концентрація мг/м ³
Наказ Мінприроди від 27.06.2006 № 309		50
Наказ Мінприроди від 22.10.2008 № 541	Нові	30
	Модернізовані	50
	Існуючі, ЕСФ (ОС < 12 м)	1000
	Існуючі, ЕСФ (ОС > 12 м)	400
	Існуючі, ЕСФ Курах. ТЕС	1000
	Існуючі, мокрі скрубери Вентурі	1300

З 01.01.2016 гранична концентрація твердих частинок для існуючих котлів має бути 50 мг/м³.

Значення граничної вмісту пилу для котлів на твердому паливі за Директивою 2010/75/EU

Тип палива	Сукупна теплова потужність	Введені до 07.01.2014	Введені після 07.01.2014
Вугілля, лігніт та інше паливо	50-100 МВт	30	20
	100-300 МВт	25	
	більше 300 МВт	20	10
Біомаса і торф	50-300 МВт	30	20
	100-300 МВт	20	
	більше 300 МВт	20	

Гранична концентрація SO₂ для вугільних котлів (на 6 % O₂ в СДГ)

Нормативний документ	Котли	Концентрація, мг/м ³
Наказ Мінприроди від 27.06.2006 № 309		500
Наказ Мінприроди від 22.10.2008 № 541	Нові	200 (95 % і 300)
	Модернізовані (> 500 МВт)	400 (94 %)
	Модернізовані (100-500 МВт)	2000-400
	Існуючі, АШ	3400
	Існуючі, П	4500
	Існуючі, Г, Д, Б	5100
	Існуючі, ЦКШ	400

З 01.01.2018 існуючі котли повинні виконувати вимоги для модернізованих.

Значення граничної концентрації діоксиду сірки для котлів на твердому паливі за Директивою 2010/75/EU

Тип топлива	Сукупна теплова потужність	Введені до 07.01.2014	Введені після 07.01.2014
Вугілля, буре вугілля та інше тверде паливо	50-100 МВт	400	400
	100-300 МВт	250	200
	більше 300 МВт	200	150 200 для котлів КШ
Біомаса	50-100 МВт	200	200
	100-300 МВт		200
	більше 300 МВт		150
Торф	50-300 МВт	300	300
	100-300 МВт	200	300 250 для котлів КШ
	більше 300 МВт	200	150 200 для котлів КШ

Гранична концентрація NO_x для вугільних котлів (на 6 % O₂ в СДГ)

Нормативный документ	Котли	Концентрація, мг/м ³
Наказ Минприроды від 27.06.2006 № 309		500
Наказ Минприроды від 22.10.2008 № 541	Нові	200
	Модернізовані (> 500 МВт)	500 / 200
	Модернізовані (100-500 МВт)	600 (1300) / 200
	Існуючі, уголь – А, Т	1300
	Існуючі, котел 2650 т/ч	1800
	Існуючі, котел 950 т/ч	1300
	Циклонная топка	2000
	Існуючі , остальные	700

З 01.01.2018 існуючі котли повинні виконувати вимоги для модернізованих.

Значення граничної концентрації оксидів азоту для котлів на твердому паливі за Директивою 2010/75/EU

Тип палива	Сукупна теплова потужність	Введені до 07.01.2014	Введенні після 07.01.2014
Вугілля, буре вугілля лігніт та інше тверде паливо	50-100 MBт	300 450 для бурого вугілля	300 400 для бурого вугілля
	100-300 MBт	200	200
	більше 300 MBт	200	150 200 для бурого вугілля
Біомаса і торф	50-100 MBт	300	250
	100-300 MBт	200	200
	більше 300 MBт	150	150

Шляхи зменшення дотримання вимог екологічного законодавства

- Підвищення ефективності використання енергії твердого палива шляхом спорудження нових енергоблоків з ККД нетто вище 42 % або реконструкції існуючих з підвищенням ККД до 38 %.
- Значне скорочення викидів забруднюючих речовин (пилу, діоксиду сірки, оксидів азоту) шляхом впровадження нових технологій очищення димових газів.
- Підвищення ступеня утилізації відходів виробництва електроенергії, переведення відходів у продукти спалювання вугілля з їх подальшим використанням.
- Впровадження очищення стічних вод в системах мокрої десульфуризації димових газів.

Національний план скорочення викидів

Національний план скорочення викидів (НПСВ) розробляється з метою поступового та неухильного зниження викидів діоксиду сірки (SO_2), оксидів азоту (NO_x) та речовин у вигляді суспендованих твердих частинок (пилу) від великих спалювальних установок, номінальна теплова потужність яких становить не менше 50 МВт, а дозвіл на викиди для яких діє до 31 грудня 2015 р.

В кінці терміну дії НПСВ будь-яка спалювальна установка, що включена до НПСВ, має дотримуватися вимог Директиви 2010/75/EU про промислові викиди щодо граничних значень викидів діоксиду сірки, оксидів азоту та пилу.

Термін досягнення вимог Директиви 2010/75/EU щодо викидів діоксиду сірки та пилу – 31.12.2029, по викидах оксидів азоту – 31.12.2033.

Існуючі спалювальні установки, що не включені до НПСВ, можуть відпрацювати не більше 40000 годин після 01.01.2018 і повинні бути виведені з експлуатації. Для них граничні значення викидів встановлюються на основі дозволу на викиди, який діє до 31.12.2015.

Нові спалювальні установки повинні виконувати вимоги Директиви 2010/75/EU після 01.01.2018.

Загальні дані по проекту НПСВ

На сьогодні в Україні працює 147 великих спалювальних установок (ВСУ) загальною номінальною тепловою потужністю 107.29 ГВт. З них:

54 ВСУ загальною номінальною тепловою потужністю 59.61 ГВт включено до НПСВ. На них планується забезпечити скорочення викидів забруднюючих речовин шляхом упровадження сучасних установок газоочищення, у тому числі для 32 вугільних ВСУ загальною номінальною тепловою потужністю 46.26 ГВт.

27 нових установок загальною номінальною тепловою потужністю 21.97 ГВт заплановано побудувати до 2033 г.

36 існуючих ВСУ загальною номінальною тепловою потужністю 22.15 ГВт планується закрити до кінця 2033 р. та замінити на нові вугільні спалювальні установки.

66 існуючих установок, що спалюють газове та рідке паливо, загальною номінальною тепловою потужністю 23.76 ГВт планується вивести з експлуатації до кінця 2033 р.

Валові викиди (т/рік) забруднюючих речовин для спалювальних установок, що включені до НПСВ

